Algemene Beschouwingen programmabegroting 2026.

Vanavond behandelen we de programmabegroting 2026. Als we naar de gemeenten om ons heen kijken is het geen vanzelfsprekendheid om een sluitende begroting te krijgen. Het lukt ons college ieder jaar weer een mooie sluitende begroting te presenteren al lijkt het erop dat de komende jaren toch echt de broekriem aangehaald moet worden. Het zogenaamde ravijnjaar is doorgeschoven. Wij zijn er wel van overtuigd dat het nieuwe kabinet de gemeenten niet in de kou kan laat staan.

U kent het CDA als een partij die midden in de samenleving staat en positief gestemd is over de mogelijkheden van onze samenleving. Met andere woorden: denk niet vanuit problemen maar vanuit mogelijkheden. In onze visie laten we ons leiden door onze waarden samen, verbindend, toekomstgericht en betrouwbaar. We willen een sterke samenleving waaraan iedereen in de gemeente Aalten mee kan doen en natuurlijk willen we ook zorgvuldig omgaan met de wereld om deze goed door te geven aan onze volgende generaties.

De toekomst van de jeugd bepaalt de toekomst van onze samenleving. Jongeren staan voor grote uitdagingen, zoals klimaatverandering, technologische ontwikkelingen en toenemende ongelijkheid. Daarom is goed beleid essentieel om hen te ondersteunen en gelijke kansen te bieden. Investeren in kwalitatief onderwijs, mentale gezondheid, werkgelegenheid en duurzaamheid helpt jongeren hun potentieel te bereiken. Beleidsmakers moeten ook luisteren naar de stem van de jeugd en hun betrokkenheid stimuleren bij beslissingen die hun toekomst beïnvloeden. Alleen met doordacht, inclusief en toekomstgericht beleid kunnen we zorgen dat jongeren kunnen opgroeien in een rechtvaardige, veerkrachtige en hoopvolle samenleving. Daarbij hoort goed onderwijs en we zijn dan ook verheugd dat we de stap hebben gezet naar een nieuw schoolgebouw voor Schaersvoorde.

De gemeente Aalten streeft naar lage gemeentelijke lasten om het wonen betaalbaar te houden voor al haar inwoners. Door zorgvuldig financieel beleid te voeren en efficiënt met middelen om te gaan, probeert de gemeente de belastingdruk zo laag mogelijk te houden zonder in te leveren op de kwaliteit van voorzieningen en dienstverlening. Investeringen worden bewust afgewogen, met oog voor duurzaamheid en toekomstbestendigheid. Zo blijft Aalten een financieel gezonde gemeente waar inwoners kunnen rekenen op goede voorzieningen, een prettige leefomgeving en een verantwoord gebruik van gemeenschapsgeld. Wij hebben gezien dat er een forse verhoging is doorgevoerd op de rioolheffing, maar liefst 19 procent. Net voor de zomer hebben we middels beleid vastgesteld dat de verhoging maximaal 10 procent zou bedragen exclusief indexatie. Afspraak is afspraak wat ons betreft! Daarom hebben wij een amendement ingediend.
Ook dit jaar zien we stijgende uitgaven voor de verbonden partijen van de gemeente. Zo ook bij de ODA. Deze steeds maar stijgende kosten, vaak ruim meer dan de indexering, baart ons zorgen. In het geval van de ODA hopen we dat de voorgenomen fusie met ODV resulteert in onder andere een efficiëntere bedrijfsvoering met lagere kosten maar wel met de blijvende deskundigheid.

We zijn benieuwd naar de komende presentatie van de mogelijke nieuwe uitleg gebieden ten behoeve van de woningbouw in de kern Aalten. We hopen toch wel dat het aantal nieuwe woningen de 200 zal gaan overschrijden. Er zijn een aantal grootschalige projecten in voorbereiding zoals het project Slingeplas, het Beggelder, Singelweg en de Dorcas. Ook na de realisaties zal er een grote

behoefte blijven aan woningen. Daarom is het nodig om naar nieuwe locaties te zoeken. Gelukkig kunnen we constateren dat door eerder genomen initiatieven van het CDA (die niet zo in 'the picture' staan) ook woningen worden gerealiseerd en wezenlijke bijdragen leveren aan de woningbehoefte. Dit zijn onder andere het splitsen van woningen, het VAB-beleid en het plaatsen van (pre) mantelzorg woningen.
Ook zal de komende tijd de transformatie van winkelpanden buiten het kern winkelgebied aandacht moeten houden en krijgen. We vragen het college of het zich wil inspannen om bijvoorbeeld Scapino van de Bodendijk naar het centrum van Aalten kan bewegen. Hierdoor ontstaat er een mooi bouwterrein voor woningen aan de Bodendijk. Er is een budget van €25000 beschikbaar ten behoeve van initiatieven voor leegstand in het centrum van de kern Aalten. Wij ondersteunen initiatieven om de leegstand tegen te gaan. Dit is meer dan een bijdrage in de kerstverlichting.
We zijn ook erg tevreden met het antwoord op onze vraag om zo spoedig als mogelijk een nieuwe bestemming te realiseren na het leegkomen van Triangel hoog.

Ten aanzien van het project cross-fire maken we onze zorgen over de investeringen in de nabije toekomst. Het zal voor Aalten geen 10 miljoen in totaal betekenen, maar niemand geeft ons een garantie dat dit zou kunnen gaan gebeuren. Voor de kapitaallasten wat dit jaarlijks op ons huishoudboekje drukt kunnen we bijvoorbeeld ook een heel aantal schoolgebouwen duurzaam en gezond opwaarderen.

We zijn teleurgesteld dat er door de raad nog steeds geen nieuwe begraafplaatsen beleid is vastgesteld. Er is een toenemende behoefte. Wethouder mogen we op een spoedige uitwerking en besluitvorming rekenen op dit dossier?

Met betrekking tot het sociaal domein zijn we blij te horen dat de (her)nieuw(d)e overeenkomsten voor jeugdhulp en WMO afgesloten zijn, waardoor deze zorg voor de komende jaren gelukkig geborgd is. Wij hopen daarnaast ook dat we met alle 8 Achterhoekse gemeenten komen tot een goede, toekomstbestendige governance van het Sociaal Domein Achterhoek.

Wat betreft monitoring van het sociaal domein gaan we over op een nieuwe manier: de P&X-cyclus en de week van de impact. We kijken uit naar de eerste resultaten hiervan en hopen dat we op die manier een beter beeld krijgen naar de echte impact van alle inspanningen die op allerlei vlakken op het gebied van het sociaal domein uitgevoerd worden. Er liggen een aantal moties en amendementen voor. Ik zal in de tweede termijn ingaan op onze standpunten hieromtrent.

Raimond Smit, Fractievoorzitter CDA Aalten-Dinxperlo